

NACZELNICTWO ZWIĄZKU HARCERSTWA POLSKIEGO. WIADOMOŚCI URZĘDOWE

Rok I.

Grudzień 1923 r.

Nr 12.

Prenumerata na kwartał 1-szy 1924 r. „HARCISTRZA” i „WIADOMOŚCI URZĘDOWYCH” N. Z. H. P. wynosi wraz z wysyłką 1.20 punktów księgarskich, przeliczonych p/g obowiązującego w dniu wpłaty mnożnika ustalonego przez Związek Księgarzy i Wydawców polskich. Numer pojedynczy kosztuje 0.40 punktów księgarskich. Prenumeratę należy wpłacać na konto czekowe P. K. O. Nr. 536.

T R E Ś Ć :

ROZKAZ N. Z. H. P. I. 25.

154. Sprawy osobowe: N. Kom. Chor. (Lublin, Brześć, Łódź) Odznaczenia, mianowania instruktorskie, cofnięcie nominacyj.
155. Spis starszyzny.
156. Sprawy wydawnicze.

ROZKAZ N. Z. H. P. I. 26.

157. Harcerstwo a różne organizacje o typie woj-skowym.

ROZKAZ N. Z. H. P. I. 27.

158. Stan liczbowy Z. H. P.
159. Załącznik do rozkazu I. 27.—druk I. 7a.

ROZKAZ N. Z. H. P.

160. Program zawodów złotych.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA:

WSKAZÓWKI DLA HARCISTRZÓW — R. BADEN-POWELL — ST. SEDLACZEK (c. d)

*Chwała Bogu na wysokościach, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli!
Skupieni w kole rodzinnem przy opłatku, złączcie się myślą i sercem z całym Narodem i życzcie Ojczyźnie szczęścia, a sobie wytrwałości w pracy dla Niej.*

ROZKAZ N. Z. H. P. I. 25 z dnia 25/XI. 1923 r.

I. NACZELNICTWO. Z. H. P.

Skład osobowy G. K. Ż.: Naczelniczka dh. Helena Sakowiczówna, Sekretarka dh. Wanda Sołtanówna, Kierownicza Wydz. I Organiz. dh. Józefina Łapińska, Kierownicza Wydz. Progr. dh. Władysława Martynowiczówna, Kierownicza Wydz. III Międzynar. dh. Janina Tworkowska, Kierow. Wydz. IV Zagr. dh. Marja Szymańska, Kierown. Wydz. V Obozów i Kolonij dh. Jadwiga Szletyńska, Kierow. Wydz. VI Wizytacyjnego dh. Marja Wocalewska, Kierown. Wydz. VII Pogotowia Harcerskiego dh. Marja Podhorska, członkiniami rzeczywistymi G. K. Ż. są ponadto: dr. Zofia Wilczyńska i dh. Helena Pleszczyńska.

G. K. M.: Nacz. zwalnia z dn. 18.XII.23 r. na własną prośbę z obowiązków Kierownika Wydz. I Ogóln. i przybochn. G. K. M. dh. ph. Ignacego Wołkowicza i mianuje na te stanowiska dh. ph. Zygmunta Byczyńskiego.

Komisja Organizacyjna Złotu: Nacz. mianuje Sekretarzem Kom. Org. Główn. Komitetu Złotowego dh. ph. Olgierda Grzymałowskiego.

II. MIANOWANIA W KOMENDACH CHORĄGWI.

Lublin: Komendt. Chor. Żeńskiej dh. Róża Bleszyńska, przybochna dh. Janina Gołębiowska, Sekret. dh. Jadwiga Orłowska, Kierown. Wydz.

Programow. dh. Zofja Naramowska, Kierown. Wydz. Wychow. Fizyczn. dh. Halina Nowicka.

Brześć: Komendt. Chor. Żeńskiej dh. Seweryna Chełchowska, przybochna Kom. Chor. dh. Helena Zajdlówna, Sekret. dh. Janina Jacewiczówna, przybochna Kom. Hufca Brzesk. dh. Marta Zajdlówna.

Łódź: Nacz. zwalnia na własną prośbę z obowiązków Komendt. Chor. Męsk. Łódzkiej dh. ph. Józefa Janiczka i mianuje p. o. Komendt. Chor. Łódzkiej dh. przod.. Ignacego Pietrzaka.

III. ODZNACZENIA.

1. Honorowy Harcerz Rzeczypospolitej: ś. p. dh. Henryk Stępkowski Chor. Warsz.

2. Odznaki „za zasługę”—otrzymują: Przewodniczący Skautowej Organizacji Łotewskiej Gen. Karlis Goppers i Naczelnik Skautów tejże organizacji dh. Walters Voit, w uznaniu zasług, położonych szczególnie na polu zbliżenia tej organizacji do Z. H. P. i za opiekę nad polskimi drużynami na Łotwie.

3. Odznaka „za uratowanie życia” dh. ph. Zygmunt Byczyński G. K. M.

IV. MIANOWANIA.

W nawiasach daty zaliczenia służby instruktorskiej.

Podharc mistrzyni: dh. Marja Kołodziejowa Samodz. H. Ostrowiecki, dh. Janina Rzakiewiczowa Samodz. H. Sosnowiecki (18.XI.1923 r.)

Przodownice: dh. Ewa Grodecka Chor. Warsz., dh. Leokadja Saraniecka Chor. Warsz. (21.XI.23).

Przodownicy: dh. Franciszek Becz Okr. Białostocki, dh. Karol Bujakiewicz Chor. Wileńska, dh. Tadeusz Karasiewicz Chor. Poznańska, dh. Jerzy Piotrowski Chor. Łucka, dh. Roman Pruski Chor. Brzeska, dh. Teodor Siedlecki Chor. Łucka (21.XI.23 r.)

V. COFNIĘCIE NOMINACJI.

Podharc mistrze: dh. Marek Gniazdowski Chor. Warsz. na własną prośbę.

Przodownice: dh. Zofja Arlitewiczówna Chor. Warsz. na własną prośbę, dh. Zofja Dziewulska Chor. Warsz. na wniosek Komendy Chor. Warsz.

VI. SPIS STARSZYNY.

Do dn. 1 lutego 1924 r. Komendy nadesła do Naczelnictwa spisy czynnych i urlopowanych harc mistrzów, podharc mistrzów i przodowników, przydzielonych do danej Komendy. W spisach należy uwzględnić służbę, jaką pełni, miejscowość; w spisie urlopowanych kto udzielał urlopu i na jak długo.

W tym samym terminie wszyscy instruktorzy i przodown. przysła do G. K. uzupełnienia swych wykazów służby od czasu ostatniego złożenia wykazu w G. K. ewentualnie od złożenia wykazu przy wniosku nominacyjnym.

Wykazy należy przesłać drogą służbową,

ROZKAZ N.Z.H.P. I. 26 z dnia 10.XII.1923 roku.

HARCERSTWO, A RÓŻNE ORGANIZACJE O TYPIE WOJSKOWYM.

Naczelnictwo Związku Harcerstwa Polskiego, stając w obronie apolitycznego charakteru Harcerstwa i w obronie młodzieży przed wciąganiem do organizacji o celach politycznych, z całym naciskiem przypomina przepis Ogólnego Regulaminu Wewnętrznego Z. H. P., który brzmi:

„Kierownicy pracy harcerskiej powinni przestrzegać charakteru bezpartyjnego harcerstwa; nie mogą należeć bez zezwolenia Naczelnictwa do żadnej innej organizacji społecznej o typie wojskowym, mogącej im wydawać rozkazy.”

Przepis ten oczywiście obowiązuje także młodzież harcerską, a pozwolenie wyjątkowe na należenie do organizacji innych może dotyczyć jedynie organizacji jawnych.

winne one być poświadczone przez bezpośredniego przełożonego.

VII. SPRAWY WYDAWNICZE.

1. Nacz. Z. H. P. podaje do wiadomości, że wydawanie i rozpowszechnianie statutu, regulaminów i oficjalnych instrukcji harcerskich, będących własnością Z. H. P. jako całości, jest dozwolone tylko za osobnem zezwoleniem N.

2. Nacz. przypomina o obowiązku prenumerowania „Wiadomości Urzędowych” przez drużyny i Komendy. W związku z tem Komendy Chor. i Okr. nie potrzebują przedrukowywać rozkazów i okólników władz naczelnych w swoich rozkazach, mogą natomiast w krótkich wzmiankach zwracać uwagę drużynowych na ważniejsze materiały zawarte w „Harc mistrzu” i „Wiadomościach Urzędowych”.

3. Na życzenie władz, instytucji harcerskich oraz poszczególnych członków — Nacz. może starać się o uzyskanie pozwoleń na przekłady wydawnictw w obcych językach (drukowanie przekładów bez pozwolenia autora lub wydawcy jest wzbronione).

Niezależnie od honorarjum, wymaganego przez autora lub wydawcy, a tem więcej w razie zezwolenia na bezpłatny druk — należy, o ile w uzyskaniu pozwolenia pośredniczyło Naczelnictwo, wpłacać na rzecz Z. H. P. sumę, której wysokość ustala Naczelnictwo po porozumieniu się z osobą, zamierzającą dokonać przekładu.

Stanisław Sedlaczek.

Wice-Przewodniczący Z. H. P.

Ignacy Wołkowicz.

Sekretarz Generalny Z. H. P.

Łamiący tę zasadę, przekraczają prawo harcerskie i członkami Związku pozostać nie mogą.

W związku z tą sprawą Naczelnictwo podaje do wiadomości jednomyślną uchwałę Odprawy Komendantów Chorągwi, powziętą w dniu 9 grudnia 1923 r.:

„Wobec faktów powstania organizacji, bądź jawnych, bądź konspiracyjnych pod hasłami obrony Konstytucji i wogóle zasad praworządności i ładu, zobowiązujących swych członków do bezwzględnej karność wojskowej, oraz wobec prób wciągania do tych organizacji starszyny i młodzieży harcerskiej, Odprawa Komendantów Chorągwi Z. H. P. uważa za obowiązek swój stwierdzić:

1. Harcerstwo niejednokrotnie już wykazało, że jest gotowe do czynnego wystąpienia w obronie najwyższych dóbr narodowych. Ufamy w pełni i takiej ufności od wszystkich harcerzy

i od społeczeństwa domagać się mamy prawo, że także wobec niebezpieczeństwa wewnętrznego, w obronie Konstytucji, ładu społecznego, niepodległości i wewnętrznej wolności zdrowego rozwoju Narodu — cały Związek Harc. Polskiego stanie na wezwanie swych władz ramię przy ramieniu.

2. Odprawa Komendantów Chor. zwraca się do wszystkich instruktorów i całej młodzieży harcerskiej z gorącym braterskim wezwaniem pozostania wiernymi idei i służbie harcerskiej i ufnyymi w czujność władz harcerskich na niebezpieczeństwa, mogące Rzeczypospolitej zagrażać!"

Naczelnictwo wzywa Was usilnie, har-

ROZKAZ N. Z. H. P. L. 27 z dn. 13.XII. 1923 r.

STAN LICZBOWY Z. H. P.

(Uzupełnienie Instrukcji w sprawie raportów).

1. Naczelnictwo wprowadza w Raporcie rocznym drużyny zamiast druku L. 7 („Instrukcja w sprawie raportów, „Wiadomości Urzędowe“ № 5 str. 52), niżej podany druk l. 7 a.

2. Drużynowi i drużynowe otrzymują z Komend Chorągwi po 2 egzemplarze tego druku. Jeden egzemplarz po wypełnieniu należy wysłać wprost do Naczelnictwa Z. H. P. (Warszawa, Al. Ujazdowska 37 m. 12), drugi do Komendy Chorągwi.

O ile Komenda Chorągwi do dnia 15 I 1924 formularzy nie nadesła, sporządzi je sam drużynowy według wzoru w tym rozkazie i wyśle jak wskazano wyżej.

Materiały należy nadsyłać bez zwłocznie w terminie do 1 lutego 1924 r., nadesłane po 1 marca 1924 r. nie będą brane pod uwagę, a opóźnienie będzie ujemnym przyczynkiem przy uznawaniu drużyny za harcerską.

3. Celem uzyskania danych, dotyczących starszyny harcerskiej poza drużynami, Komendy Chorągwi nadesła do 1 lutego 1924 r. spisy instruktorów (p. o. instr.) przydzielonych do pracy w Komendzie lub Zarządzie Oddziału, a nie mających przydziału do drużyny.

Ze względu na wielką wagę posiadania danych liczbowych Z. H. P., szczególnie w roku Złotowym, Naczelnictwo liczy na sumienność Komend, Hufcowych i Drużynowych w przeprowadzeniu zebrania danych.

Przeprowadzanie zbierania materiałów przez Komendy Chorągwi w różnych terminach i według różnych systemów nie prowadzi do celu, obciąża drużynowych i komendy i zniechęca ich może do wypełniania systematycznych raportów liczbowych związkowych — Naczelnictwo wobec tego zarządza: Komenda Chorągwi, zamierzająca przeprowadzać dodat-

cerze i harcerki, nie dajcie się sprowadzić z drogi służby. Pełnijcie sumiennie i ofiarnie zwykłe swe obowiązki — przekonani, że Naczelnictwo w razie potrzeby powoła Was do szczególnych wysiłków — jak to już niejednokrotnie uczyniło.

Przew. Z. H. P. (—) Dr. *Tadeusz Strumiłło*.
Wice-Przew. Z.H.P. (—) gen. *Aleksander Osiński*.
Wice-Przew. Z.H.P. (—) *Stanisław Sedlaczek*.
Wice-Przew. Z.H.P. (—) ks. *Jan Mauersberger*.
Sekret. Gen. (—) *Ignacy Wołkowicz*.
Skarbnik: (—) *Wacław Niklewicz*.
Naceln. G. K. Ż. (—) *Helena Sakowiczówna*.
Naceln. G. K. M. (—) *Henryk Glass*.
Kier. Działu K.P.H. (—) *Stanisława Czajkowska*.
Kier. Działu St.Har. (—) *Mieczysław Chmielewski*.

kowe zbieranie materiałów statystycznych lub sprawozdawczych, winna uzyskać na to pozwolenie Głównej Kwatery.

Wskazówki do wypełnienia formularza 7a.

(podług punktów oznaczonych cyframi arabskimi)

a) Wszystkie liczby odnoszą się do dnia 1 stycznia 1924 r.

b) Ze względu na treściwość formularza pominięto wymienianie osobno nazw dotyczących drużyn żeńskich.

c) Drużynowi i przybocznicy mają być wymienieni tylko pod numerami 3 do 7 oraz 10. Nie mogą być wliczeni w tablicy statystycznej ogólnej, ani sprawnościowej. Jeżeli pod numerami 3 — 7 oraz 10 braknie miejsca, dodać osobną kartkę: „Starszyna drużyny a) nazwisko imię, b) wiek lat skończonych, zawód, klasa szkoły, służba, (co robi w drużynie), stopień instruktorski, stopień młodzieży; można dodać: sprawności”. Na tej kartce wymienić przybocznych.

11. „Izba”, przekreślić niepotrzebne, napisać czy izba w szkole, czy wynajęta i t. d.

15. Jeżeli drużyna własnego obozu nie urządziła, lecz korzystała z innego obozu, zaznaczyć to.

Tablica statystyczna.

W kratkach wpisywać liczby, podając ilość młodzieży danej kategorii dla każdego wieku osobno. „Szkoła średnia” — o ile drużyna z szkoły jednej, lub kilku szkół typu ogólnokształcącego (gimn., szk. realna) — zmieści się wszystko w schemacie.

Jeżeli drużyna mieszana (szkoła średnia ogólnokształcąca, seminarjum, mł. nieszkolna) —

zrobić podobny schemat i uwzględnić dane według szkół i klas. „Szkoła zawodowa” o ile drużyna z różnych klas szkoły zawodowej przekreślić w sąsiedniej rubryce „średnia”, napisać „zawodowa” i liczby podać według klas. „Młodzież nieszkolna” — jeżeli innych kategorii niż wymienione — przekreślić niepotrzebny napis i dać właściwy — n. p. przekreślić „wiejska” i napisać „handlowa”. „Ilość młodzieży zarobkującej — niezarobkującej” podać niezależnie od tego, czy młodz. szkolna, czy nieszkolna. „Ilość młodzieży różnych stopni według wieku” podać w odpowiednich kratkach np. III stopnia — w kratce „12” (lat) 3, „13” (lat) 6 i t. d.

Załącznik: formularz raportowy, druk 1. 7a.

Wice-Przew. Z. H. P. (—) *St. Sedlaczek*.

Naczeln. G. K. Ż. (—) *Helena Sakowiczówna*.

w. z. Naczeln. G. K. M. (—) *Adolf Heidrich*.

ROZKAZ N. Z. H. P. I. 28 z dn. 15.XII 1923 r.

(w sprawie Złotu Rozkaz I. 4. Konkursy i Zawody).

Terminy: 1 lutego 1924 upływa termin zgłaszania udziału drużyny w Zlocie i zawodach do Komend Chorągwi — Patrz jeszcze punkt D. b.

1 marca 1924 upływa termin zgłaszania do Naczelnictwa udziału drużyn danej Chorągwi przez Komendę Chorągwi.

Druhny! Druhowie!

Naczelnictwo ogłasza konkursy i zawody w związku ze Zlotem Narodowym 1924 r.*).

A. Zawody o dyplom Pierwszej Drużyny Harcerskiej Rzeczypospolitej i o Związkowy Proporzec.

(osobno dla drużyn żeńskich, osobno dla męskich).

Tytuł ten i nagrodę przechodnią otrzyma drużyna, która:

I. Wykaże najlepszy przeciętny poziom
1) ogólny, który będzie określony metodą, opracowaną przez Główną Kwaterę — 2) przeciętnej dzielności fizycznej, który będzie dla drużyn męskich określony według metody wypróbowanej na kursie związkowym 1923 roku w Piwnicznej (Wiadomości Urzęd. № 6 str. 81 „zawody lekkoatletyczne”).

II. Osiągnie najlepszy wynik (największą ilość kresek) w konkursie sprawności (konkurs będzie ogłoszony w następnym numerze W. U.).

*) Patrz także: uchwały III. Walnego Zjazdu, Wiad. Urzęd. № 6 str. 69; List okólny N. Z. H. P. I. 7, W. U. str. 75 oraz poprzednie rozkazy złotowe w № 11 Wiad. Urzęd.

ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO. STAN LICZBOWY DRUŻYN W DNIU 1 STYCZNIA 1924.

INSTRUKCJA: Przed wypełnieniem przeczytaj uważnie rozkaz N. I. 27 z dn. 13.XII.1923 r. Wiad. Urzędowe № 12.

Wypełnij ten blankiet czytelnie według stanu z dnia 1 stycznia 1924 r. i odeszlij zaraz po tem pod adresem: Naczelnictwo Z. H. P., Warszawa; Al. Ujazdowskie 37—12. Drugi egzemplarz poszlij do przełożonej Komendy Chorągwi.

1. Miejscowość i № druż.	Chorągiew	2. Patron	
3. Drużynowy (nazwisko)		4. Lat skończ.	5. Zawód (jeśli uczeń—klasa)
6. Stopień instruktorski		7. Stop. młodzieży (wywiad, ćwik)	
8. Opiekun (nazwisko)		9. z ramienia (szkoły, K.P.H. et.c.)	
10. Przyboczni: I) lat skończ.	zawód	II) lat skończ.	zawód
11. Izba własna: jest—niema. Gdzie		12. Koło Przyjaciół (adres)	
13. Biblioteka: książek wogóle	harcerskich	14. Warsztaty	
15. Lato 1923 r. a) obóz stały; uczestników:	dni	b) obóz wędrowny; uczestników	dni

TABLICA STATYSTYCZNA (bez drużynowych i przybocznych).

Wiek lat skończ.	Szkoł. powsz. oddziały		Szkoła średnia (pisać jaka)								Szkoły zawodow.	Studenti wyż. zaki.	Młodz. nieszkolna				Ilość młodz. różnych stopni w/g wieku					Har. Rzp.			
	do 4	5,6,7	I, II, III	IV	V	VI	VII	VIII	rze- mieśl.	ro- botn. ska			wil- czął	bez stopni	I	II	III								
8																									
9																									
10																									
11																									
12																									
13																									
14																									
15																									
16																									
17																									
18																									
wyżej 18																									
Ilość młodzieży	Zarobkując.										Z przyrządzeniem:														
	Niezarobk.										Bez przyrządzenia:														
Sprawności			Sprawności		Ilość															Razem		Młodz. ze Spr. w druż.		Młodz. ze sprawn.	
Ilość			Ilość		Ilość																				

Naczelnictwo Z. H. P. przesyła Członkom Rady Naczelnej, Zarządom Oddziałów i Komendom Chorągwi i Okręgów oraz wszystkim Druhnom i Druhom swoje serdeczne życzenia Świąteczne i Noworoczne: pomyślności osobistej i wytrwałej, a owocnej pracy. Czuwajcie!

Załącznik do rozkazu N. I. 27 z dn. 13.XII.1923 r.

Data, podpis drużynowego:

III. Osiągnię najlepsze wyniki (największą ilość punktów) w konkursach i zawodach szczegółowych, poniżej ogłoszonych pod C.

B. **Druga drużyna**, która spełni warunki pod I i osiągnie największą kolejną ilość punktów w konkursie II i III — otrzyma nagrodę wędrowną w postaci tarczy z godłami harcerskimi i odpowiedni dyplom; analogicznie trzecia z kolei drużyna otrzyma dyplom.

Konkursy i zawody szczegółowe, których rozstrzygnięcie nastąpi przed Złotem.

Uwagi: 1) Konkursy i zawody ogłasza się osobno dla drużyn żeńskich, osobno dla męskich.

2) Udział w konkursach i zawodach szczegółowych, ogłoszonych pod C. mogą i powinny brać także drużyny, które z jakichkolwiek powodów nie mogą wziąć udziału w Zlocie.

3) „Punktów maximum” oznacza największą ilość punktów, jakie może przyznać Komisja jednego konkursu drużynie, wygrywającej konkurs. Komisja może przyznać punkty innym drużynom stającym do konkursu, prócz wygrywającej (mniej niż maximum). Punkty te liczą się w dziale A III i B, t. j. przy zawodach o dyplom Pierwszej, Drugiej, Trzeciej Drużyny.

1. **Konkurs na dyplom „Najstarszej Drużyny Rzeczypospolitej.”** W tym konkursie wygra drużyna, która udowodni najdłuższe, nieprzerwane istnienie. Przerwa pracy wskutek wypadków wojennych, o ile będzie należycie wytłumaczona, nie będzie wchodziła w rachubę. (Przy rozstrzyganiu konkursu uwzględni się widoczny dorobek drużyny w postaci jej wychowanków na stanowiskach w społeczeństwie). Materiały dowodowe: książki, akta drużyny, dzieje drużyny opowiedziane na piśmie przez osoby wiarogodne. Materiały muszą być potwierdzone przez Zarząd Oddziału.

Termin nadsyłania materiałów do Naczelnictwa: 1 marca 1924 r. Oryginały szczególnie cenne najlepiej przesłać przez wysłańca. Rozstrzyga Konkurs do 1.IV. 1924 roku Komisja złożona z wice-przewodniczącego Z. H. P. dha gen. Osińskiego i przedstawicieli Głównych Kwater po jednym. Oprócz dyplomu „drużyny najstarszej” zostaną wydane orzeczenia o starszeństwie 10 męskich i 1) żeńskich drużyn i przyznane odpowiednie punkty.

O punkty z tego tytułu mogą się ubiegać także drużyny, które w dniu 1.II. 1924 r. będą miały za sobą co najmniej trzy lata nieprzerwanego życia harcerskiego i pomyślniej służby. Punktów maximum: 20.

2. **Konkurs na najlepszy obóz harcerski 1923 r.** ogłoszony był w N-rze 3 Wiadomości Urzędowych, pozycja 41, dla drużyn żeńskich w N. 7 W. U. poz. 97. Wygrywa w nim drużyna

która w lecie 1923 r. zorganizowała najlepszy obóz w myśl ogłoszonych przez N. norm dla obozów. Punktów maximum 15. Rozstrzygają konkurs 15.XII.1923. Głównie Kwatery.

3. **Konkurs na najlepszy raport z obozu harcerskiego**, urządzanego w lecie 1923 roku ilustrowany rysunkami, fotografiami i t. p. Punktów maximum 10. Rozstrzygają 15.XII 1923 r. Głównie Kwatery.

4. **Konkurs na najlepszy obóz wędrowny**, lub najlepszy obóz stały (zależnie od tego jaki obóz wygra konkurs drugi). Szczegóły jak w konkursie 2.

5. **Konkurs na największą ilość dobrych wycieczek**, odbytych w czasie I. IX.23—15.V.24.

Za „dobrą” i wliczoną do konkursu uznaje wycieczkę Kom. Chorągwi na podstawie krótkiego sprawozdania z wycieczki, zawierającego jej plan i wykonanie. Pożądana opinia opiekuna drużyny o wycieczce.

Kreski liczy się w stosunku do ilości zastępów. Wskazówki szczegółowe poda „Harcistrz”.

a) Dla drużyn żeńskich liczy się 1 p. za każdą noc wycieczki zastępu pod dachem i 1 p. za każdy dzień, 1 kreskę za jednodniową wycieczkę i 1 kreskę za 5 wycieczek półdniowych.

b) dla drużyn młodzieży męskiej ponad lat 14 liczy się 2 kreski za każdą noc wycieczki zastępu pod namiotem lub w szałasach; 1 kreskę za każdą noc wycieczki, spędzoną pod dachem; 1 kreskę za każdą wycieczkę bez nocowania i za każdy dzień wycieczki z nocowaniem.

c) dla drużyn niżej lat 14 liczy się 2 kreski za wycieczkę całodzienną zastępu, 1 kreskę za wycieczkę półdniową.

Rozstrzygają konkursy w Chorągwiach Komisje, wyznaczone przez komendantów i komendantki w dniu 1.VI.1924. — W dniu 15.VI.24 rozstrzygają na podstawie raportów Komend Chorągwi — Głównie Kwatery. Punktów maximum 20.

Raport Komendy Chorągwi do G. K. winien zawierać: dla każdej drużyny, która wzięła udział w konkursie 1) nazwę drużyny, miejscowość 2) ilość wycieczek i dni—nocy 3) ogólną liczbę punktów przyznanych za wycieczki 4) podpisy członków Komisji Konkursowej i pieczęć K. Ch.

6. **Konkurs największej pomysłowości w grach ruchowych i skautowych.**

a) Zawody w Chorągwiach, rozstrzygane na złotach Chorągwi lub przez wysyłanie Komisji lub pełnomocników K. Ch., upoważnionych do oceny pomysłowości drużyn w miejscu jej stałego pobytu. — Drużyna wygrywająca w zawodach otrzymuje punktów maximum 5. Dwie kolejne—ilość punktów mniejszą od 5.

b) Zawody międzychorągwiane na Zlocie i najbardziej pomysłowe a udatnie zorganizowane zabawy z dziećmi, zjawiającymi się na zlocie—punktów maximum 10. — Do tych zawodów będą dopuszczane na Zlocie jedynie drużyny, które osiągnęły pierwsze miejsce w Chorągwiach. Rozstrzygają: a) Komendy Chorągwi w dniu 1.VI.1924 i przesyłają wyniki do G. K., które je zestawiają; b) Komisja osobna na Zlocie.

7. Konkurs na najlepsze stałe przedsiębiorstwo zarobkowe (warsztaty, wyroby zdobnicze, wydawnictwa, ogród warzywny lub kwiatowy, i t. p.).

Trzy kolejne nagrody przypadną drużynom, które udowodnią sprawozdaniami ogólnymi i kasowymi, potwierdzonymi przez przełożony Zarząd Oddziału, że przynajmniej przez rok, licząc od 1.IV 1924 wstecz, prowadzą pomyślnie stałe przedsiębiorstwo dochodowe drużyny. — Punktów maximum 20. — Dowody konkursowe należy do dnia 1.IV.1924 przesłać do Naczelnictwa.

Rozstrzyga konkurs: Komisja wyznaczona przez Naczelnictwo.

8. Konkurs na najlepiej prowadzoną „pomoc wzajemną” (bratnie i siostrzane pomoce, antykwaryjat, kasy zapomogowe i pożyczkowe—szczęćnościowe, biura pracy i t. p.). Szczegóły jak w konkursie 7. Punktów maximum 20.

D. KONKURSY I ZAWODY SZCZEGÓŁOWE,—KTÓRE ZOSTANĄ ROZSTRZYGNIĘTE W CZASIE ZLOTU.

a) W zasadzie drużyna winna zgłaszać udział w tych konkursach i zawodach do Komendy Chorągwi do dnia 1 lutego 1924 r. razem ze zgłoszeniem udziału w Zlocie.

b) Drużyna przyjęta na Złot, posiadająca kartę przyjęcia od Naczelnictwa, może zgłosić dodatkowo udział w konkursach i zawodach w terminie do 1 czerwca 1924 r. Do konkursów l. D. 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 12,—zgłaszać się można jeszcze w dniu 4 lipca, w obozie.

c) Rozstrzygają konkursy i zawody komisje wyznaczone przez Główny Komitet Zlotu.

Ocena punktami jak w części C.

d) Drużyny, biorące udział w Zlocie a nie stające do konkursów, mogą zgłaszać się do pokazów i popisów publicznych.

e) Komendzie Zlotu przysługuje prawo przyznawania punktów za szczególnie udatne pokazy i popisy—maximum punktów 20 za jeden.

f) Komendant Zlotu może przyznać drużynom do 20 punktów za szczególnie wzorowe zachowanie się na Zlocie.

g) Punkty za udział w wystawie będą ustalone później.

1) Najlepsza własna wyprawa jednostek i całej drużyny.

Ocena w stopniach a) wyprawy jednostek b) wyprawy drużyny. Przyznanie punktów według oceny Komisji maximum 10 za wyprawę jednostki i 10 za wyprawę drużyny; szczególnie zwróci się uwagę na sporządzenie przedmiotów wyprawy własnoręcznie oraz nabyć za zapracowane pieniądze.

2) Najbardziej samodzielne urządzenie się drużyny w obozie na Zlocie. Przyznanie punktów według oceny Komisji, maximum 15.

3) Najlepsze urządzenie się w obozie na Zlocie, najlepsze (lekkie, a wystarczające) zaprowiantowanie. Punktualna, smaczna i urozmaicona kuchnia. — Przyznanie punktów według oceny Komisji; maximum punktów 10.

4) Najbardziej estetyczne, a przytem dostatecznie wygodne urządzenie się na Zlocie. Ocena jak poprzednie; maximum punktów 10.

5) Służba pożyteczna dla całego Zlotu lub obozu zlotowego. (pogotowie ratunkowe, biuro informacyjne, biuro przewodników, gazeta obozowa, służba łączności, biuro sprawozdawców do pism, kram, księgarnia i t. p.) Ocena—jak poprzednie maximum punktów 20—może być przyznane kilku drużynom.

6) Konkurs gier skautowych i ruchowych—patrz C. 6. b.

7) Zawody Samarytańskie — Największa umiejętność i sprawność w służbie samarytańskiej—Ocena—jak 2. Punktów maximum 15.

8) Zawody strzelców flobertowych—Strzela zespół wystawiony przez daną drużynę.—Floberty i tarcze przywieść z sobą. Dopuszcza do zawodów Komenda Chorągwi, najwyżej 2 drużyny z swego terenu. Ocena szczegółowa według „Programu Strzeleckiego”, „Wiad. Urzęd. rok 1923. str. 82. Ocena porównawcza drużyn przez Komisję. Punktów max. 10.

9. Zawody śpiewacze—ocena jak 2. Maximum punktów 10. („Rota“ na głosy i kilka pieśni dowolnych).

10. Zawody taneczne (tańce narodowe). Ocena jak 2. Maximum punktów 10.

11) Zawody zespołów grajków. Ocena jak 2. Maximum punktów 10.

12) Konkurs „artystów dramatycznych” — Wystawienie krótkiej sztuczki, fragmentu utworu dramatycznego, obrazka z życia skautów.—Ocena jak 2. Maximum punktów 10.

13) Najbardziej pomysłowy i zajmujący pokaz 15 minutowy.—Ocena jak 2. Maximum punktów 20, może być przyznane kilku drużynom. Kwalifik. wstępna przez K. Ch.

14) Warsztat lub pracownia, działająca na Zlocie. Maximum punktów 15, może być przyznane kilku drużynom.

E. ZAWODY POZA KONKURSEM NA DYPLOM „PIERWSZEJ DRUŻYNY RZECZYPOSPOLITEJ“.

- 1) Zawody lekkoatletyczne,
- 2) Zawody przysposobienia wojskowego.

Szczegóły zostaną ogłoszone później.

Naczelnictwo zastrzega sobie możliwość uzupełnienia zawodów lub zmiany szczegółów.

Czuwaj!

Ignacy Wołkowicz

St. Sedlaczek.

Sekret. Generalny.

Wice-Przew. Z.H.P.

WSKAZÓWKI DLA HARCMISTRZÓW

podług: R. Baden-Powella „Aids to scoutmastership” w tłumaczeniu W. Wasilewskiej, i innych źródeł opracował Stanisław Sedlaczek.

(Wszelkie prawa zastrzeżone w szczególności prawo przedruku.)

CHŁOPIEC-CZŁOWIEK.

„We wstępem słowie zachęty dla tych, którzy zamierzają zostać skautmistrzami, chciałbym zaprzeczyć często spotykanemu myśleniu, że aby mieć powodzenie w instruktorskiej pracy skautowej musi się być pełnym nadzwyczajnej wszechwiedzy. Nic podobnego.

„Skautmistrz musi być poprostu chłopcem-człowiekiem*), to jest:

„(1) Musi mieć w sobie ducha chłopięcego i musi umieć od pierwszej chwili stanąć na właściwym stanowisku wobec swych wychowanków.

„(2) Musi zdawać sobie sprawę z odrębności psychicznych różnych okresów rozwoju chłopca.

„(3) Musi starać się pracować raczej z poszczególnymi wychowankami niż z masą.

„(4) Musi dalej umieć, wzbudzić ducha społeczności wśród jednostek, aby osiągnąć najlepsze wyniki.

„To są podstawowe zasady na których opiera się skautowe wychowanie chłopców i dziewcząt.

„Ze względu na pierwszy punkt, skautmistrz nie może być ani nauczycielem, ani komenderującym oficerem, ani prefektem, ani tylko instruktorem. Wszystko, czego mu potrzeba, jest to zdolność radowania się życiem wśród przyrody, wnikania w ambicje chłopców i wyszukiwania innych ludzi, którzy mogliby kształcić młodzież w pożądanym przedmiotach, czy to będzie bokserka, czy gra na flecie, czy studjowanie przyrody, czy mechanika.

„Musi skautmistrz stanąć na poziomie starszego brata, to znaczy patrzeć na rzeczy z punktu widzenia chłopca — i przewodzić i prowadzić i budzić zapał do właściwych zajęć. Oto wszystko.

„Ruch jest radosnem braterstwem, tem ra-

dośnieszem, że w grze Skautowej robisz wiele dobrego bliżnim, zwalczasz uprągę samolubstwa.”

Co się tyczy punktu drugiego — podręczniki wiczat i skautowe zajmują się kolejnymi okresami rozwoju młodzieży.

„Po trzecie, jest zadaniem skautmistrza, — i to bardzo interesującym — zbadać każdego chłopca i poznać go, a potem oprzeć się na dobrych cechach jego charakteru i rozwinąć je tak, aby wykluczyły złe. Nawet w najgorszym charakterze jest 5% dobrego.

„Sztuka polega na tem, aby to dobre wynaleźć i rozwinąć je do podstawy 80 lub 90 procentowej. To jest wychowanie zamiast nauczania młodego umysłu, czego bardziej szczegółowe omówienie znajdziesz w Scouting for Boys lub w Girl Guiding.

„Po czwarte. W wychowaniu skautowem system zastępowy czy „bandowy” nadaje charakter społeczny kształceniu indywidualnemu, które zamienia w praktykę życiową wszystko to, czegośmy chłopca nauczyli.

„System zastępowy, jego zasady i znaczenie został opisany w podręcznikach i powinien być dokładnie przestudjowany, jako klucz do osiągnięcia pomyślnych wyników.”

CZEM SKAUTING NIE JEST.

„Doświadczenie na różnych polach okazuje, że są pewne niebezpieczeństwa, których należy unikać, by nie wypaczyć skautingu. Inaczej może się on wyrodzić w komercjalizm*), albo też może zboczyć w ślepe kanały, które nigdy nie wiodą na pełne morze.

*) „Commercialism”, trudno wyjaśnić, co tu ma na myśli Baden-Powell, być może to, że w pewnych warunkach niektóre środki skautowe np. sprawności rzemieślnicze mogą zasłonić cel wychowawczy — i prowadzić do wyrobienia sprytnych handlowców lub przemysłowców, ale nie skautów.

*) Boy-man.

„Tu zatem wymieniem kilka rzeczy którymi skauting nie jest:

— „Nie jest Skauting organizacją dobroczynnościową dla ludzi „z towarzystwa”, mającą na celu pomoc biednym dzieciom.

— „Nie jest Skauting szkołą z określonym ściśle programem i wymaganiami egzaminowymi.

— „Skauting nie jest oddziałem oficerów i cywilnych, wyrabiającym męstwo w chłopcach i dzielność w dziewczętach.

— „Skauting nie jest biurem gońców, utworzonym dla wygody publiczności.

— „Skauting nie jest wystawą, gdzie osiąga się powierzchowne wyniki przez wynagradzanie oznakami, medalami i t. p.

To wszystko są rzeczy zewnętrzne, szczególne lub pozory, brane przez nieświadomych rzeczy za całość, za istotę skautingu. Wyrobie nie skautowe natomiast w całości dotyczy wewnętrznych wartości człowieka, na nich się opiera i rozwija.

CZEM SKAUTING JEST.

„Jest to gra, w której starsi bracia (lub siostry) mają stworzyć dla swych młodszych braci zdrowe środowisko i zachęcić ich do zdrowych zajęć, które pomogą im do rozwinięcia w sobie cnót obywatelskich*).

„Najmocniej pociąga skauting poznawaniem przyrody i życiem leśnym**), zajmuje się osobnikiem, nie drużyną, rozwija zarówno intelektualne zdolności, jak czysto fizyczną sprawność i cechy moralne.

„Z początku skauting zmierzał do tych celów — teraz po doświadczeniach, wiemy, że jeżeli należy jest stosowany — cele te osiąga”.

DO CZEGO MOŻE POMÓC

RUCH SKAUTOWY.

„Ruch skautowy, rozszerzwszy się sam przez się, automatycznie, po całym świecie, ma następujące możliwości przed sobą:

„Wyrabianie osobników na pożytecznych i szczęśliwych obywateli”.

„Wciąganie osobników do pracy dla społeczeństwa”.

„Wzmocnienie przez braterstwo harcerskie węzłów między poszczególnymi dzielnicami państwa”.

„Pobudzenie dobrej woli narodów jako praktycznego środka do osiągnięcia trwałego pokoju, — znów przez związek braterski”.

III. PRZECZYTAJ:

Po przeczytaniu powyższego, należałoby uzupełnić sobie obraz ogólny skautingu angielskiego przeczytaniem w „Kalendarzu Harcerskim na r. 1924” artykułu:

1. *Sir R. Baden-Powell. Wychowanie przez miłość* (pomijając na razie analizę szczegółową programu wychowania obywatelskiego skautów, tam zawartą).

Musisz zdać sobie sprawę z odrębności Harcerstwa, jako polskiego systemu wychowawczego, od skautingu, systemu angielskiego. Może pomogą do tego:

2. *Z. Wasilewski. Na wschodnim posterunku.* Warszawa 1919, str. 105 — 117: „Idea skautingu”.

3. *S. Pigoń, Do podstaw wychowania narodowego,* Kraków 1917 (istnieje II wydanie) str. 128—152 „Skauting polski wobec zadań wychowania narodowego”.

4. *O. Woroniecki, O przyszłość ruchu skautowego w Polsce,* Kraków, 1918; str. 19.

5. *St. Sedlaczek, Nasze Harcerstwo.*

6. *H. Glass, Harcerstwo jako czynnik odrodzenia narodowego* (tablice na razie ogólnie traktuj) — 5, 6, w „Kalendarzu Harcerskim 1924 r.”

7. *St. Czajkowska. O wielki cel Harcerstwa,* Warszawa, 1922, str. 22.

8. *E. Muszalski, Harcerstwo niepodległe,* Warszawa 1922, str. 22.

III. STARAJ SIĘ ODPOWIEDZIEĆ SOBIE NA PYTANIA:

1. Dlaczego i o ile Harcerstwo musi się różnić od skautingu?

2. Jakie grożą niebezpieczeństwa Harcerstwu i jakie są jego największe potrzeby?

3. Czy można brać dosłownie to, co Baden Powell mówi o kwalifikacjach instruktorów harcerskich, czy też jest to może „rybacka przyługa”—i o ile?

Jeśli coś ciekawego zdobędziesz swoją pracą—podziel się z Redakcją.

*) citizenship.

**) woodcraft.

KRONIKA.

Odprawa Komendantów Chor. W dniach 8 i 9 grudnia b. r. odbyła się w Warszawie odprawa Komendantów Chorągwi i Okręgów, zwołana przez G.K.M. Na odprawę przybyli wszyscy komendanci lub upoważnieni zastępcy, prócz Krakowskiego i Białostockiego. Rozpoczęto odprawę dnia 8 grudnia Mszą Świętą. Obrady odbywały się w sali gimn. K. Kulwiecia. Powitał odprawę dh H. Glass Nacz. G. K. M., poczem w krótkim przemówieniu scharakteryzował stan pracy harcerskiej męskiej w chwili obecnej. Prawie cały pierwszy dzień odprawy wypełnił referat dha St. Sedlaczka o kształceniu instruktorów i obszerną dyskusją, jaką wywołał, po której odprawa przyjęła do wiadomości projekt dha Sedlaczka.

Podczas przerwy obiadowej zwiedzili Komendanci wystawę raportów obozowych zorganizowaną w izbie 2 W. D. H. przez Komendę Chorągwi Warszawskiej.

Drugi dzień odprawy wypełniły sprawy Złotu Narodowego w 1924 r., referowane przez dhów Sedlaczka i Grzymałowskiego.

Prócz tego dh Heidrich, zastępca Nacz. G. K. M. referował sprawy: wpisu drużyn do Z.H.P., system raportów i inne sprawy bieżące.

Stan finansowy Z. H. P. przedstawił dh Glass i podkreślił konieczność punktualnego i solidnego załatwiania spraw finansowych przez Komendy (G. K. M.).

Klub Instruktorski w Lublinie. W Lublinie został utworzony klub — drużyna instruktorska. Pierwsze zebranie z referatem dh Grochowskiego „O typ instruktora” odbył się 12.XII b. r. Jako formę prac przyjęto normalną drużyny, podzieloną na zastępy. Praca ma objąć sprawy metodyczne, programowe, organizacyjne oraz różne kwestie ogólne.

Odprawa Kom. Drużyn Chor. Lubelskiej Ż. odbyła się w Lublinie dnia 8—9 grudnia. Omawiano sprawy kwalifikacji drużyn oraz Złotu Narodowego 1924. Dh Z. Naramowska wygłosiła referat „O programach pracy i metodach harcerskich (K. Ch. Lb.).

SPROSTOWANIA.

W roczniku Wiadomości Urzędowych za rok 1923 należy poprawić:

Do numeru 5 Wiad. Urzęd. wkradły się następujące pomyłki:

na str. 44; szpalta 2 wiersz 23 od góry zamiast 5.VI powinno być 1.VI

na str. 44; szpalta 2 wiersz 27 od góry zamiast 5.IX powinno być 5.X

na str. 44; szpalta 2 wiersz 13 od dołu zamiast 10.XI powinno być 1.XI

na str. 47; w wierszu 2 od góry po słowach „do Kom. Chorągwi” wstawić „przez K. H.”; taka sama poprawka na str. 48

na str. 63 w tabelce 1 w rubryce „Młodzież” powinno być „Harcerzy Rzeczypospolitej” w jednej przedziałce

na str. 64 zamiast „najpóźniej w październiku” powinno być „najpóźniej w listopadzie”

na str. 65 zamiast „najpóźniej w listopadzie” powinno być „najpóźniej w marcu i październiku”

W numerze 11 Wiad. Urzęd. na str. 125, poz. 148 opuszczono punkt d, który brzmi: „N. R. H. przyjęła do wiadomości ustąpienie z dniem 1 lipca 1923 r. dh Janusza Rudnickiego ze stanowiska Sekretarza Generalnego.

Oświadczenie drużynowego lub opiekuna.

Podane w № 5 „Wiadomości Urzędowych” na str. 50 oświadczenie drużynowego (drużynowej) lub opiekuna (opiekunki) drużyny winno brzmieć:

Drużynowy, względnie opiekun drużyny, przy zgłoszeniu jej do Naczelnictwa Z. H. P. musi w imieniu drużyny złożyć oświadczenie, że będzie się stosować do statutu, regulaminów i instrukcyj w szczególności, że:

a) będzie przestrzegać, aby jej członkowie szanowali prawo harcerskie, mundúr, oznaki, a w razie wystąpienia z organizacji, aby zwracali oznaki, legitymacje zaś oddawali do unieważnienia;

b) będzie prenumerować co najmniej po 1 egz. „Harcistrza”, „Wiadomości Urzędowych” i jednego z pism, uznanych przez N. Z. H. P.

c) będzie regularnie składać raporty zgodnie z „Instrukcją w sprawie raportów w Z.H.P.”

d) będzie opłacać dziesięcinę t. j. 10% od wszystkich dochodów drużyny do kasy Zarządu Oddziału.

e) będzie opłacać rocznie poglówne od członków drużyny na rzecz N. Z. H. P. do kasy Z. O. w wysokości uchwalonej corocznie przez N. R. H.

f) odpowiedzialny kierownik drużyny (drużynowy lub opiekun) nie opuści drużyny przed zwolnieniem przez władzę przełożoną harcerską.

CUKIERNIA „CORSO”

FABRYKA CUKRÓW i CZEKOLADY

JAN EKIERT

WARSZAWA

NOWO-SENATORSKA 8.

Tel. 120-93.

DRUHNY!

DRUHOWIE!

Pamiętajcie zawsze, że wszystkie wydane
:: dotychczas zeszyty pisma Waszego ::
„WIADOMOŚCI URZĘDOWE”

tlócone były

w Drukarni p. f. „LECH” Sp. z ogr. odp.
w Warszawie, Koszykowa 33. Tel. 403-66.

FABRYKA CUKRÓW, BISZKOPTÓW,
HERBATNIKÓW i CIAST
K. FORKASIEWICZ

w WARSZAWIE.

GŁÓWNY SKŁAD: KRUCZA 49. TEL. 145-60.

FILJE: NOWY-ŚWIAT 31. TEL. 145-70.

PLAC TEATRALNY dom P.P. KANONICZEK.
SENATORSKA 18. TEL. 231-67.

CUKIERNIE

B. Żmijewski

w Warszawie

Krakowskie Przedmieście No 1. Telefon 39-39.

Nowy Świat No 4. Telefon 183-93.

NA GWIAZDKĘ

poleca wydawnictwo

KSIĄŻKI CIEKAWY

KOMPLET NOWOŚCI POWIEŚCIOWYCH.

12 Książek 3.750.000 Mk.

Komplet zawiera: E. Ligocki „Lew Św. Marka”, A. Nowaczyński „Sen srebrny Salomei Kohn”, W. Rogowicz „Samson”, J. London „Gra”, R. Kipling „O człowieku, który chciał być królem”, Arcybaszew „Miljony”, Benoit „Dla Don Karlosa”, Herczeg „Bracia Gyurkovicsovie”, Żmijewska „Car i unitka”, Rawita Gawroński „Kobiety na tronie carów”, Sewer „W kleszczach”.

Komplet wydawnictw zeszlórocznych 18 tomików
Mk. 2.400.000.

RSIĘGARNIA BIBL. DZIEŁ WYBOROWYCH I KSIĄŻEK CIEKAWYCH

Warszawa, Sienkiewicza 12.

Konto czekowe P. K. O. 4460.

RESTAURACJA

„Pod Kopernikiem”

SP. z OGR. ODP.

w WARSZAWIE

Krak.-Przedm. L. 8.

TELEF. 66-66.

GABINETY

:: TELEF. 209-04. ::

Codziennie poleca świeże ciastka
Cukiernia
J. BERGTOLD
i J. GRODZICKI

w WARSZAWIE
Marszałkowska 115 (róg Złotej)
Telefon 60-90.

CUKIERNIA „KRAKOWSKA”
Erazm Kleszcz i S-ka

MARSZAŁKOWSKA 79a. TEL. 108-69
róg Nowogrodzkiej.

Poleca wszelkie wyroby w zakres sztuki
cukierniczej wchodzące
CUKIERNIA
K. Paciorkowski

w Warszawie,
Krucza 27 róg Hożej. Telefon 155-82.

KAWIARNIA
„SEJMOWA”

Plac Trzech Krzyży 8
JÓZEFA LESZCZYŃSKA
HERBATA, KAWA, CUKRY, CIASTA.
OBIADY.

Założona w 1851 roku.
PIERWSZA W KRAJU FABRYKA CZEKOLADY
E. WEDEL

Poleca znane ze swej dobroci czekoladę, karmelki,
biszkopty i pierniki.
Skład Główny: Szpitalna 8. Sklepy własne: Bielańska 13.
Łódź, Piotrkowska 128.
oraz wyłączna sprzedaż p. f. „MIGNON” Krucza 22
i we wszystkich handlach kolonjalnych, Stow. spoż.
w Warszawie i na prowincji.

HARCERZE! żądajcie zawsze
i wszędzie

ARAGO radykalnie usuwa odci-
ski i stwardnienia skóry.

AGATOL Ideal. proszek do zębów
w blaszanych pudełkach

BOROMENTHOL od kataru.
W tubach.

KREM LANOLINOWY
chroni skórę od pierzchnienia.
Niezbędny dla pielęgnow. skóry.

WASELINA BORNA w tu-
bach

ERSIKANS usuwa pot po jed-
nem użyciu. W bla-
szanych pudełkach z sitkiem.

MENTOLIN znakomity proszek
do zębów.

LABORATORJUM KOSMETYCZNE

ST. GÓRSKI Warszawa,
Leszno 12.

Fabryka Trykotaży
RUDOLFA GINTERA

== SPRZEDAŻ HURTOWA ==
Warszawa, Złota 41.

POLECA: Swetry, getry, owijacze, kominiarki,
szale i t. p. wyroby w zakres sportu wchodzące.

Sprzedaż detaliczna Marszałkowska 122.

Dostawca: Komisji Dostaw Związku Harcerskiego
w Warszawie.

SZTANDARY HARCERSKIE

POLECA:

Firma T. STRAKACZ i Syn

Warszawa, Kapucyńska № 1.

Wykonanie solidne.

Ceny przystępne.